ข่าวสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สำนักประชาสัมพันธ์ 120 อาคารศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถ.แจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทร.0-2141-7921-23 โทรสาร 02-143-8504

ที่ 46/2562
วันที่ 11 เมษายน 2562

คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีมติส่งเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ เพื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้พิจารณาเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้ ตามมาตรา ๙๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบมาตรา ๑๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ แล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสาม กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการคำนวณและการคิดอัตราส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อไว้ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอผลการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณตามแนวทางของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ได้จัดทำวิธีการ คำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในขั้นพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แล้ว ปรากฏว่า การคำนวณดังกล่าวมีพรรคการเมืองหลายพรรคมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเบื้องต้นต่ำกว่าหนึ่งคน แต่เมื่อคำนวณต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ (๕) แล้ว พรรคการเมืองที่มีผลการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะพึงมีได้ ในเบื้องต้นต่ำกว่าหนึ่งคนดังกล่าว สามารถได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน

๒. คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามข้อ ๑ แล้วเห็นว่า

๒.๑ แม้การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการมานั้น สามารถจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบ ๑๕๐ คน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่การคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๒๘ (๕) ดังกล่าวมีผลขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ (๒) และ (๔) เนื่องจากมีผลให้พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะพึงมีได้ตาม (๒) ต่ำกว่าหนึ่งคน สามารถได้รับการจัดสรรให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้หนึ่งคน จึงอาจทำให้พรรคการเมืองบางพรรค มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ที่จะพึงมีได้ ซึ่งต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ (๔) แต่หากคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ แล้ว จะทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบ ๑๕๐ คน อีกทั้งหากไม่นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเบื้องต้นของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ต่ำกว่าหนึ่งคนไปคิดคำนวณต่อตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ (๕) ก็ไม่สามารถคิดคำนวณจัดสรรได้ครบ ๑๕๐ คนได้เช่นกัน จึงไม่มีวิธีการใดที่จะนำมาคิดคำนวณให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้จำนวน ๑๕๐ คน ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๓ ได้

๒.๒ การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามข้อ ๑ ซึ่งเป็นการดำเนินการคิดคำนวณตามมาตรา ๙๑ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ผลของการคำนวณจะไม่สามารถนำไปประกาศผลการเลือกตั้งได้ เพราะอาจขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ (๔)

๓. อาศัยเหตุผลทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงได้เสนอเรื่องตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๑๐ (๑) และ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ว่า กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งจะคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามวิธีดังกล่าวข้างต้นแล้ว ไม่มีวิธีใดที่จะทำให้ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อครบจำนวน ๑๕๐ คนได้ มีเพียงการคำนวณตามมาตรา ๙๑ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบมาตรา ๑๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่สามารถจะคำนวณให้ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อครบจำนวน ๑๕๐ คนได้ ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ โดยการคิดคำนวณดังกล่าวอาจทำให้พรรคการเมืองบางพรรคที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคนได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ และการดำเนินการดังกล่าวชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ หรือไม่